

فصلنامه رهبری و مدیریت آموزشی
دانشگاه آزاد اسلامی واحد گرمسار
سال شانزدهم، شماره ۲، تابستان ۱۴۰۱
صص ۲۷۱-۲۵۵

فرهنگ سازمانی مدارس اثربخش دوره متوسطه شهرستان بندرعباس: مقایسه وضع موجود و مطلوب

فاطمه محمودی سردره^۱، دکتر نادر شهامت^۲، دکتر عباداله احمدی^۳، دکتر مسلم صالحی^۴

چکیده

پژوهش حاضر وضعیت موجود و مطلوب فرهنگ سازمانی مدارس اثربخش دوره متوسطه شهرستان بندرعباس بررسی کرده است. این پژوهش از نوع کاربردی است و در زمره تحقیقات کمی از نوع توصیفی-پیمایشی قرار دارد. جامعه آماری شامل تمامی دانش آموزان دختر و پسر مدارس اثربخش دوره متوسطه شهر بندرعباس (۳۰۰۰ نفر) بود. نمونه آماری با استفاده از روش نمونه گیری طبقه‌ای-تصادفی و از طریق فرمول کوکران، دانش آموزان دوره متوسطه اول و دوم دخترانه و پسرانه به تعداد ۵۸۵ نفر انتخاب شدند. به منظور گردآوری داده‌ها از پرسشنامه «فرهنگ مدرسه» الساندر و ساد (۱۹۹۷) استفاده شد. روایی صوری و محتوایی پرسشنامه مورد تایید صاحب نظران قرار گرفت. پایایی پرسشنامه از طریق ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۶ به دست آمد. برای توصیف و تحلیل داده‌های پرسشنامه از شاخص‌های آمار توصیفی و آزمون‌های آمار استنباطی با نرم افزار SPSS25، استفاده گردید. داده‌های بدست آمده حاکی از آن بود که فاصله وضعیت موجود با وضعیت مطلوب، از دیدگاه دانش آموزان دختر به ترتیب در مؤلفه‌های روابط دانش آموزان با یکدیگر، روابط دانش آموزان و معلمان در حد متوسط است و فاصله وضعیت موجود با وضعیت مطلوب فرهنگ مدرسه از دیدگاه دانش آموزان پسر، به ترتیب در مؤلفه‌های روابط دانش آموزان با یکدیگر زیاد است و در مؤلفه روابط دانش آموزان و معلمان در حد متوسط است. همچنین فاصله وضعیت موجود با وضعیت مطلوب فرهنگ مدرسه از دیدگاه دانش آموزان دختر و پسر، به ترتیب در مؤلفه‌های انتظارات هنجاری و فرصت‌های آموزشی زیاد است. نتیجه: نابر نتایج این پژوهش می‌توان گفت؛ پذیرش متقابل و وجود احترام، باعث می‌شود دانش آموزان روابط دوستانه و صمیمانه‌ای با یکدیگر و با معلمان برقرار کنند. باید توجه داشت که یکی از عوامل زمینه‌ساز کجروی و بی‌هنجاری در یک محیط این است که فرد به این باور برسد امکانات و فرصت‌ها به صورت عادلانه و مساوی تقسیم نشده‌اند. همچنین اگر در مدرسه‌ای، میزان رعایت قوانین توسط دانش آموزان بالا باشد، آنان احساس خودمختاری، شایستگی و ارتباط بیشتری خواهند نمود.

کلید واژه‌ها: فرهنگ سازمانی، مدارس اثربخش، دوره متوسطه.

پذیرش مقاله: ۱۴۰۱/۰۶/۰۸

دریافت مقاله: ۱۴۰۱/۰۱/۱۷

^۱- دانشجوی دکتری، مدیریت آموزشی، گروه مدیریت، دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت، مرودشت، ایران

^۲- عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد مرودشت، گروه علوم تربیتی، مرودشت ایران (نویسنده مسئول)

n.shahamat@gmail.com

^۳- عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد مرودشت، گروه علوم تربیتی، مرودشت ایران

^۴- عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد مرودشت، گروه علوم تربیتی، مرودشت ایران

مقدمه

در دهه‌های اخیر یکی از قابل توجه‌ترین تلاش‌های تحقیقاتی مربوط به رفتار سازمانی، در جهت شناخت و تحلیل فرهنگ سازمان بوده است (تانومان و بونچا^۱، ۲۰۱۴). منظور از فرهنگ سازمان، الگویی از مفروضات بنیادی است که اعضای گروهی خاص در مواجهه با مشکلات با هدف حل آن‌ها و تطابق خود با محیط خارجی و تکامل داخلی آن را کشف، ایجاد و یاد می‌گیرند (باقی - نصرآبادی و سلیمانی، ۱۳۹۲) و چنان خوب عمل می‌کند که معتبر شناخته شده، سپس به صورت یک روش صحیح برای درک، اندیشه و احساس کردن در رابطه با حل مسائل سازمان به اعضای جدید نیز آموخته می‌شود (یزدخواستی و مرادی، ۱۳۹۴). فرهنگ سازمان می‌تواند نقش ویژه و مؤثری نیز در بروز احساسات، نگرش‌های اعضای و تعالی اخلاق حرفه‌ای کارکنان همچون تعهد، حس هم‌گروهی، مسئولیت‌پذیری، مشارکت و ... داشته باشد و به دنبال آن نقش مهمی در پیشرفت یا رکود سازمان ایفاء نماید (آکتاس، چیک و کیاک^۲، ۲۰۱۱). فرهنگ پدیده‌ای مخفی است که زمینه‌های فکری را متحد نموده، به امور معنی داده و افراد را به کار وامی‌دارد. بنابراین، به‌خاطر تأثیری که بر ادراک و رفتار کارکنان دارد بر بهره‌وری و اثربخشی سازمان بسیار مؤثر است (باقی - نصرآبادی و سلیمانی، ۱۳۹۲).

شواهد حاکی از آن است که فرهنگ سازمانی بسته به اینکه چقدر قوی باشد استحکام رفتاری به‌وجود می‌آورد و عملاً می‌تواند جایگزین آیین‌نامه‌ها و مقرراتی بشود که به‌طور رسمی کارکنان سازمان را راهنمایی می‌کنند. چنانچه همه اذعان دارند مدارس به‌عنوان یک سازمان در نظام‌های آموزشی بزرگتر اعم از آموزش و پرورش، که الگوی تمامی نهادهای رسمی جامعه می‌باشند (علی - فرنی و پورپروین، ۱۳۹۰). همچنین شیرنز^۳ (۲۰۱۸) بیان کرد که شاخص‌های مدارس اثربخش شامل: مشارکت با جامعه، تأمین منابع مالی و انسانی، سیاست دستیابی به اهداف و چشم‌اندازهای تعریف شده، رهبری آموزشی حرفه‌ای، جوسازمانی امن، استفاده مؤثر از زمان، فراهم نمودن فرصت یادگیری برای دانش‌آموزان و پرسنل و حتی در برخی از موارد والدین، ارزیابی میزان پیشرفت دانش‌آموزان، کیفیت تدریس، ارتباط‌گیری و مدیریت کلاس معلمان می‌باشد.

¹ - Thanomwan & Buncha

² - Aktaş, Cicek & Kıyak

³ - Scheerens

طبق نتایج تحقیق ارومچی و وحدت (۱۳۹۵)، مؤلفه‌های مدرسه اثربخش عبارت است از: ساختار سازمانی مدرسه؛ اهداف علمی؛ فضای آموزشی با نشاط و پویا؛ رضایت گروه‌های ذینفع؛ جو مثبت مدرسه؛ رهبری آموزشی و اداری؛ فرصت‌های مشارکت؛ تأمین منابع؛ توسعه حرفه‌ای؛ تعهد حرفه‌ای و وسیع؛ برنامه درسی تعریف شده؛ اثربخشی معلم؛ جایگاه دانش آموز. در جایی دیگر، سودی و همکاران (۱۳۹۹) الگویی برای مدارس اثربخش طراحی کردند که در این الگو اولویت مؤلفه‌های الگوی مدارس اثربخش به ترتیب اهمیت عبارت اند از: دستیابی به اهداف، راهبردهای یادگیری، انسجام، جو آموزشی، سازگاری یا قابلیت انطباق با محیط، پیشرفت تحصیلی، تصمیم‌گیری، رهبری اثربخش، معلم اثربخش، تأمین منابع، فناوری اطلاعات و ارتباطات، مشارکت والدین، ناپیدایی، فرهنگ، نظارت و ارزیابی و ارائه بازخورد و انتظارات سطح بالا از دانش آموزان.

دانش آموزان به‌عنوان محصول آن تغییراتی را در سه زمینه «دانش، توانش و نگرش» تجربه می‌کنند از این طریق نیازهای جامعه نیز به نیروهای متخصص و فرهیخته مرتفع می‌گردد. اگر برای تأثیر مدرسه به‌عنوان یک سازمان مدل عقلانی قائل شویم باید گفت یک محیط آموزشی اثربخش کانونی است که یک برنامه با کیفیت بالا برای تحقق اهداف وسیع و مشخص طراحی شده را تدوین و حفظ می‌کند به‌طوری که همه فراگیران (دانش آموزان) صرف نظر از خانواده یا زمینه اجتماعی، هم بهبود و پیشرفت را در طول مسیر زندگی در مدرسه و هم موفقیت نهایی را در تحقق آن اهداف در محیط آموزشی تجربه کنند (حسینی و سامری، ۱۳۸۹). برخی مطالعات انجام شده در مورد تأثیر مدرسه فقط به نقش معلم متمرکز شده (پراسرتچارونسوک، سومپراچ و نگانگ^۱، ۲۰۱۵)، و از وجود دیگر متغیرهای تأثیرگذار محیطی و آموزشی غافل مانده‌اند. این درحالی است که مدرسه از مدیران، معلمان، دانش آموزان تشکیل شده که شیوه ارزش‌ها، رهبری مدیران با باورها و هنجارهای معلمان آمیخته شده و با ترکیب لوازم و وسایل محیط آموزشی فرهنگ مدرسه را تشکیل می‌دهد (لیتوود و جانتزی^۲، ۲۰۰۶).

نتایج تحلیل دعوتی (۱۳۹۲) نشان می‌دهد که میزان برخورداری مدارس دوره متوسطه منطقه دو تهران در زمینه مدیریت اثربخش، معلمان اثربخش، یاددهی و یادگیری اثربخش و محیط آموزشی اثربخش بیشتر از مدارس راهنمایی سایر مناطق تهران بوده است، اما در زمینه‌های برخورداری از آینده‌نگری

^۱ - Prasertcharoensuk, Somprach & Ngang

^۲ - Leithwood & Jantzi

و اهداف روشن، مشارکت و ارتباط اثربخش اولیا و مدرسه و نیز ارزشیابی اثربخش، کمتر از مدارس راهنمایی سایر مناطق تهران بوده است. راغبی (۱۳۹۰) نیز ۱۳ مؤلفه ساختار سازمانی مدرسه، اهداف علمی، فضای آموزشی با نشاط و پویا، رضایت گروه‌های ذینفع، جو مثبت مدرسه، رهبری آموزشی و اداری، فرصت‌های مشارکت، تامین منابع، توسعه حرفه‌ای، تعهد حرفه‌ای وسیع، برنامه درسی تعریف شده، اثربخشی معلم و جایگاه دانش آموز را با ۹۳ گویه ویژه این مؤلفه‌ها به عنوان مولفه های مدارس اثربخش بیان کرده است. از نظر وی فضای آموزشی با نشاط و پویا بیشترین سهم و مؤلفه ساختار سازمانی مدرسه کمترین سهم را در اثربخشی مدارس ابتدایی داراست.

تأثیر فرهنگ در سازمان بر اعضای آن به حدی است که می‌توان با بررسی زوایای آن نسبت به چگونگی رفتار، احساسات، دیدگاه‌ها و نگرش اعضای سازمان پی برد و واکنش احتمالی آن‌ها را در قبال تحولات مورد ارزیابی، پیش‌بینی و هدایت قرار داد (ابراهیمیان جلودار، ابراهیمیان جلودار و ابراهیمیان جلودار ۱۳۹۱). همچنین با توجه به تغییرات اساسی عصر جدید در نظام‌های آموزشی و مدارس که آن‌ها را به سمت مدرن‌تیه شدن و رقابت‌های الکترونیکی پیش می‌برد (پازکی و افضل‌خانی، ۱۳۹۵)؛ به نظر می‌رسد با اهرم فرهنگ سازمانی به سادگی می‌توان انجام تغییرات را تسهیل و جهت‌گیری‌های جدید را در مدارس پایدار نمود؛ چراکه از دیدگاه سازمانی، فرهنگ به مثابه یک زنجیر مستحکم است که موجبات پایداری سازمان را فراهم نموده و اگر قرار باشد در یک سازمان دگرگونی‌های سراسری پدید آید، فرهنگ آن سازمان را باید متحول نمود (پورحیدر و سامری، حسنی، مرتضی‌نژاد، ۱۳۹۸).

این طور اذعان شده است که زمینه و عامل اصلی تفاوت بین مدارس عادی و مدارس اثربخش، فرهنگ سازمانی مدرسه است. اگر فرهنگ مدرسه پذیرای یادگیری و کیفیت بالای آن نباشد، عدم پیشرفت دانش‌آموختگان به مدرسه تحمیل می‌شود (مک‌نیل، راتر و بوش^۱، ۲۰۰۹). هریس^۲ (۲۰۰۲)، نیز از فرهنگ در مدرسه به عنوان «مرکز تحول» یاد کرده و این مسأله را چنان قوی باور داشت که ادعا نمود موفقیت‌های مدرسه تنها می‌تواند در شرایطی رخ دهد که مدارس آن استراتژی‌هایی را اجرا کنند که به بهترین وجه متناسب با شرایط و نیازهای توسعه‌ای خاص خودشان باشند (به نقل از

^۱ . MacNeil Prater & Busch

^۲ . Harris

الویت^۱، ۲۰۱۵). بر همین مبنا ادعاهای مشابهی درباره لزوم در نظر گرفتن شرایط و فرهنگ مدرسه به عنوان بخشی از فرآیند تغییر سازمانی در مدرسه، توسط بسیاری از محققان تربیتی پیشین در مورد بهبود، موفقیت و برتری مدارس مطرح شده است که همگی تأثیر فرهنگ سازمانی مدرسه را بر اثربخشی آن نشان می‌دهند (دو و یو^۲، ۲۰۱۸).

همچنین در تحقیقات نشان داده شده است که چگونه فرهنگ ضعیف (ناقص) در عملکرد مدارس (مانند عدم تمرکز درونی، روحیه پایین کارکنان، تکه‌تکه شدن، ناهماهنگی، برون‌رفت عاطفی) می‌تواند مانع پیشرفت سازمانی در مدارس شود (دیل و پرسون^۳، ۱۹۹۹). نتایج تحقیق اسمیت و تامیلسون^۴ (۲۰۱۳) نشان داد که شاخص‌های مؤثر برای مدارس اثربخش شامل وجود رهبری کارآمد و کار بلد، مشارکت دادن معلمان در تمام تصمیم‌گیری‌ها، وجود جوی حاکی از تعامل و احترام به تنوع فرهنگی در مدرسه، ارائه بازخورد مثبت و درمان‌کننده به دانش‌آموزان برای ایجاد انگیزه هستند. همچنین بوزاسلان و کایا^۵ (۲۰۱۲) نیز شاخص‌هایی از قبیل حس مأموریت (مأموریت واضح و آشکار)، رهبری آموزشی قوی در مدرسه، انتظارات سطح بالا (تأکید بر آموزش) از سوی همه دانش‌آموزان و کارکنان، نظارت زیاد بر پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان، جو سازمانی سالم و بانضباط را برای این گونه مدارس مشخص کرده‌اند. در جایی دیگر، تدلی^۶ (۲۰۱۵) بیان کرد که استانداردها و شاخص‌های مطرح در مدارس اثربخش عبارت است از: رهبری مؤثر، آموزش مؤثر، مشارکت والدین، توسعه و بهبود روش‌های آموزش و یادگیری، ایجاد انتظارات بالا برای همه، تأکید بر مسئولیت‌ها و حقوق دانش‌آموزان، نظارت بر پیشرفت دانش‌آموزان در تمام سطوح، توسعه سطح مهارت‌های کارکنان شاغل در مدرسه به طور مداوم، تولید و تعریف یک فرهنگ مدرسه ای مثبت.

آموزش و پرورش کشور ما با چالش‌های پیشرفت تحصیلی مواجه است. این چالش‌ها به طور مشهود در سطح مدارس متوسطه که هنوز از نظام ارزشیابی کمی بهره می‌گیرد، اتفاق می‌افتد. رسالت اصلی مدارس عادی و اثربخش، تربیت دانش‌آموزان به عنوان شهروند کارآمد است. این امر مستلزم توجه

1 . Elliot

2 . Du & Yu

3 . Deal & Peterson

4 .Smith & Tomlinson

5 .Bozaslan & Kaya

6- Teddlie

نظام آموزشی به ارزش‌های حاکم بر جامعه، نهادینه کردن هنجارها و روش‌های مطلوب و به عبارتی نهادینه کردن فرهنگ سازمانی متناسب با آرمان‌ها و اهداف جامعه می‌باشد. لازم به ذکر است که اهداف و رسالت مدارس اثربخش، نه تحقق اهداف مطلوب خود آموزش و پرورش، بلکه معطوف به ارزشها و هنجارهای جامعه می‌باشد. در حال حاضر مدارس عادی با چندین مسئله حاد فرهنگ سازمانی مواجه هستند که از جمله؛ الف) در مدارس عادی در مقایسه با مدارس اثربخش، الگوهای آموزشی مناسب و موثر، مطالعه و نهادینه نشده است و در نتیجه مدارس اثربخش نظام مشخصی از برنامه‌ها، روندها، روش‌ها و الگوهایی برای خود تعریف کرده‌اند، که در مدارس عادی مفید به نظر می‌رسد ولی به کار گرفته نمی‌شود. ب) مسئله اصلی مدارس عادی این است که فرهنگ سازمانی ضعیف یا اشتباه این مدارس، مانع از تحقق رسالت‌های آموزشی و پرورشی آنان می‌شود. در نتیجه این مدارس، اثربخش (تحقق هدفها) واقع نمی‌شوند. ج) چالش مهم دیگر مدارس عادی، ناکارآمدی (عدم کارایی) نظام آموزشی در مقایسه با مدارس اثربخش است. با وجود مخارج، هزینه و انرژی صرف شده یکسان، اهداف مدارس عادی به اندازه مدارس اثربخش تحقق پیدا نمی‌کند.

مطالعه فرهنگ اثربخش مدارس به طور عام و مدارس اثربخش به طور خاص دارای اهمیت است، چرا که پیشرفت مدارس مستلزم تأکید بر ارزش‌ها، اعتقادات و هنجارهای مدرسه و نیز محیط خارج از مدرسه است. با وجود اینکه تحقیق و بررسی در زمینه اثربخشی مدرسه سابقه طولانی دارد اما به ندرت این امکان وجود دارد که بتوان مطالعات مختلف درباره اثربخشی را با هم مقایسه نمود، چرا که تعداد اندکی از این مطالعات از معیارهای مشترک برای تعیین اثربخشی مدرسه استفاده نموده‌اند و اثربخشی یک برچسب بر روی تعداد وسیعی از پدیده‌های سازمانی از یک دیدگاه وسیع و است. از طرفی مدارس مختلف اهداف متفاوت و حتی گاهی متناقض با یکدیگر دارند.

سوالات تحقیق

۱. آیا بین وضعیت موجود و مطلوب فرهنگ مدرسه از دیدگاه دانش‌آموزان دختر و پسر در مؤلفه روابط دانش‌آموزان با یکدیگر تفاوت معنی‌داری وجود دارد؟
۲. آیا بین وضعیت موجود و مطلوب فرهنگ مدرسه از دیدگاه دانش‌آموزان دختر و پسر در مؤلفه روابط دانش‌آموزان با معلمان تفاوت معنی‌داری وجود دارد؟

۳. آیا بین وضعیت موجود و مطلوب فرهنگ مدرسه از دیدگاه دانش آموزان دختر و پسر در مؤلفه انتظارات هنجاری تفاوت معنی داری وجود دارد؟

۴. آیا بین وضعیت موجود و مطلوب فرهنگ مدرسه از دیدگاه دانش آموزان دختر و پسر در مؤلفه فرصت‌های آموزشی تفاوت معنی داری وجود دارد؟

روش تحقیق

تحقیق حاضر از نظر ماهیت و هدف کاربردی و از لحاظ مطالعه متغیرها در زمره پژوهش‌های کمی از نوع توصیفی-پیمایشی قرار دارد. جامعه آماری شامل کلیه دانش آموزان دختر و پسر مدارس اثربخش دوره متوسطه (اول و دوم) شهر بندرعباس (۳۰۰۰ نفر) است؛ که بر اساس آخرین آمار سال ۱۳۹۸ جمعیت آماری آن‌ها در نظر گرفته شد که در کل تعداد مدارس دوره متوسطه اول و دوم دخترانه و پسرانه، ۲۰ مدرسه هستند. با استفاده از روش نمونه‌گیری طبقه‌ای-تصادفی و از طریق فرمول کوکران، تعداد ۵۸۵ دانش آموز به تفکیک ۲۹۰ نفر دختر و ۲۹۵ نفر پسر به عنوان نمونه انتخاب شدند. به منظور گردآوری داده‌ها از پرسشنامه «فرهنگ مدرسه» الساندر و ساد (۱۹۹۷) استفاده شد. این مقیاس از ۲۵ گویه ۵ گزینه‌ای در طیفی از کاملاً مخالفم تا کاملاً موافقم طراحی شده است و چهار بُعد روابط دانش آموزان، روابط دانش آموزان و معلمان، فرصت‌های آموزشی و انتظارات هنجاری را مورد سنجش قرار می‌دهد. در این بخش، روایی محتوایی با استفاده از روش تحلیل گویه از ۱۷ نفر از خبرگان و اعضای هیأت علمی محاسبه گردید. کمترین و بیشترین ضریب همبستگی گویه‌ها در بازه ۰/۷۱-۰/۴۳ قرار داشت که در سطح ۰/۰۱ معنی‌دار بود. برای محاسبه پایایی ابزار نیز از روش آلفای کرونباخ استفاده شد که ضریب ۰/۸۶ نشانگر پایایی مناسب گویه‌های پرسشنامه بود. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از شاخص‌های آمار توصیفی (میانگین، انحراف معیار، چولگی و کشیدگی) و آزمون‌های آمار استنباطی (آزمون t مستقل برای مقایسه وضعیت موجود و مطلوب) با نرم افزار SPSS25 انجام گرفت.

یافته‌ها

برای بررسی سوالات تحقیق از شاخص‌های آمار توصیفی (شاخص‌های میانگین، انحراف معیار، چولگی و کشیدگی) و آزمون‌های آمار استنباطی (آزمون t مستقل) استفاده شد که نتایج در جدول (۱ تا ۴) قابل مشاهده است. برای پاسخ به این پرسش‌ها، به بررسی وضع موجود فرهنگ

مدارس اثربخش (تیزهوشان، نمونه دولتی، شاهد) دوره متوسطه (اول و دوم) شهر بندرعباس پرداخته شد؛ سپس با استفاده از آزمون تی مستقل، وضعیت موجود چهار مؤلفه: روابط دانش آموزان، روابط دانش آموزان با معلمان، انتظارات هنجاری و فرصت‌های آموزشی، با وضعیت مطلوب، به تفکیک جنسیت مقایسه شد و نتایج تحلیل آماری آن‌ها آورده شده است.

سوال اول پژوهش: آیا بین وضعیت موجود و مطلوب فرهنگ مدرسه از دیدگاه دانش آموزان دختر و پسر در مؤلفه روابط دانش آموزان با یکدیگر تفاوت معنی داری وجود دارد؟

جدول ۱. آزمون تی مستقل برای مقایسه وضعیت موجود و مطلوب فرهنگ مدرسه در مؤلفه روابط دانش آموزان با یکدیگر

شاخص مؤلفه	میانگین محاسبه شده	انحراف معیار	خطای معیار	تفاوت میانگین	میانگین مورد انتظار (۳)	سطح معناداری
روابط دانش آموزان با یکدیگر از دیدگاه دانش آموزان دختر	۲/۹	۰/۱۸۳	۰/۰۹۶	۰/۱	۱/۹۸	۰/۲۳
روابط دانش آموزان با یکدیگر از دیدگاه دانش آموزان پسر	۱/۵	۰/۱۳۳	۰/۱۲۰	۱/۵	۵/۹۳	۰/۰۱

با توجه به نتایج جدول (۱) مقدار تی محاسبه شده ۲/۹ در مؤلفه روابط دانش آموزان در وضعیت موجود و مطلوب فرهنگ مدرسه از دیدگاه دانش آموزان دختر و سطح معناداری ۰/۲۳، با اطمینان ۹۹ درصد فرض صفر تایید می‌شود. بین میانگین به دست آمده (۲/۹) و میانگین مورد انتظار (۳) تفاوت معناداری (۰/۱) نیز وجود ندارد. بنابراین نتیجه گرفته می‌شود که بین وضعیت موجود و مطلوب فرهنگ مدرسه از دیدگاه دانش آموزان دختر در مؤلفه روابط دانش آموزان، تفاوت معناداری وجود ندارد.

همچنین، با توجه به مقدار تی محاسبه شده ۱/۵ در مؤلفه روابط دانش آموزان در وضعیت موجود و مطلوب فرهنگ مدرسه از دیدگاه دانش آموزان پسر و سطح معناداری ۰/۰۱، با اطمینان ۹۹ درصد فرض صفر رد می‌شود. بین میانگین به دست آمده (۱/۵) و میانگین مورد انتظار (۳) تفاوت معناداری

(۱/۵) نیز وجود دارد. بنابراین نتیجه گرفته می شود که بین وضعیت موجود و مطلوب فرهنگ مدرسه از دیدگاه دانش آموزان پسر در مؤلفه روابط دانش آموزان ، تفاوت معناداری وجود دارد.

سوال دوم پژوهش: آیا بین وضعیت موجود و مطلوب فرهنگ مدرسه از دیدگاه دانش آموزان دختر و پسر در مؤلفه روابط دانش آموزان با معلمان تفاوت معنی داری وجود دارد؟

جدول ۲. آزمون تی مستقل برای مقایسه وضعیت موجود و مطلوب فرهنگ مدرسه در مؤلفه روابط دانش

آموزان با معلمان

شاخص مؤلفه	میانگین محاسبه شده	انحراف معیار	خطای معیار	میانگین مورد انتظار (۳)	تفاوت میانگین	T محاسبه شده	سطح معناداری
روابط دانش آموزان با معلمان از دیدگاه دانش آموزان دختر	۲/۸	۰/۱۷۷	۰/۰۰۲	۰/۲	۰/۱۹	۱/۷۸	۰/۱۹
روابط دانش آموزان با معلمان از دیدگاه دانش آموزان پسر	۲/۳	۰/۱۵۶	۰/۰۳۴	۰/۷	۰/۲۰	۱/۶۳	۰/۲۰

با توجه به نتایج جدول (۲) مقدار تی محاسبه شده ۲/۸ در مؤلفه روابط دانش آموزان با معلمان در وضعیت موجود و مطلوب فرهنگ مدرسه از دیدگاه دانش آموزان دختر و سطح معناداری ۰/۱۹، با اطمینان ۹۵ درصد فرض صفر تایید می شود. بین میانگین به دست آمده (۲/۸) و میانگین مورد انتظار (۳) تفاوت معناداری (۰/۲) نیز وجود ندارد. بنابراین نتیجه گرفته می شود که بین وضعیت موجود و مطلوب فرهنگ مدرسه از دیدگاه دانش آموزان دختر در مؤلفه روابط دانش آموزان با معلمان، تفاوت معناداری وجود ندارد.

همچنین، با توجه به مقدار تی محاسبه شده ۲/۳ در مؤلفه روابط دانش آموزان و معلمان در وضعیت موجود و مطلوب فرهنگ مدرسه از دیدگاه دانش آموزان پسر و سطح معناداری ۰/۲۰، با اطمینان ۹۹ درصد فرض صفر تایید می شود. بین میانگین به دست آمده (۲/۳) و میانگین مورد انتظار (۳) تفاوت معناداری (۰/۷) نیز وجود ندارد. بنابراین نتیجه گرفته می شود که بین وضعیت موجود و مطلوب فرهنگ مدرسه از دیدگاه دانش آموزان پسر در مؤلفه روابط دانش آموزان و معلمان، تفاوت معناداری وجود ندارد.

سوال سوم پژوهش: آیا بین وضعیت موجود و مطلوب فرهنگ مدرسه از دیدگاه دانش آموزان دختر و پسر در مؤلفه انتظارات هنجاری تفاوت معنی داری وجود دارد؟

جدول ۳. آزمون تی مستقل برای مقایسه وضعیت موجود و مطلوب فرهنگ مدرسه در مؤلفه انتظارات

هنجاری						
شاخص مؤلفه	میانگین محاسبه شده	انحراف معیار	خطای معیار	تفاوت میانگین مورد انتظار (۳)	T محاسبه شده	سطح معناداری
انتظارات هنجاری از دیدگاه دانش آموزان دختر	۱/۸	۰/۱۹۳	۰/۰۹۹	۱/۲	۵/۸۷	۰/۰۱
انتظارات هنجاری از دیدگاه دانش آموزان پسر	۱/۴	۰/۲۰۷	۰/۰۸۵	۱/۶	۶/۳۱	۰/۰۰۱

با توجه به نتایج جدول (۳) مقدار تی محاسبه شده ۵/۸۷ در مؤلفه انتظارات هنجاری در وضعیت موجود و مطلوب فرهنگ مدرسه از دیدگاه دانش آموزان دختر و سطح معناداری ۰/۰۱، با اطمینان ۹۹ درصد فرض صفر رد می شود. بین میانگین به دست آمده (۱/۸) و میانگین مورد انتظار (۳) تفاوت معناداری (۱/۲) نیز وجود دارد. بنابراین نتیجه گرفته می شود که بین وضعیت موجود و مطلوب فرهنگ مدرسه از دیدگاه دانش آموزان دختر در مؤلفه انتظارات هنجاری، تفاوت معناداری وجود دارد.

همچنین، با توجه به مقدار تی محاسبه شده ۶/۳۱ در مؤلفه انتظارات هنجاری در وضعیت موجود و مطلوب فرهنگ مدرسه از دیدگاه دانش آموزان پسر و سطح معناداری ۰/۰۰۱، با اطمینان ۹۹ درصد فرض صفر رد می شود. بین میانگین به دست آمده (۱/۴) و میانگین مورد انتظار (۳) تفاوت معناداری (۱/۶) نیز وجود دارد. بنابراین نتیجه گرفته می شود که بین وضعیت موجود و مطلوب فرهنگ مدرسه از دیدگاه دانش آموزان پسر در مؤلفه انتظارات هنجاری، تفاوت معناداری وجود دارد.

سوال چهارم پژوهش: آیا بین وضعیت موجود و مطلوب فرهنگ مدرسه از دیدگاه دانش آموزان دختر و پسر در مؤلفه فرصت‌های آموزشی تفاوت معنی داری وجود دارد؟

جدول ۴. آزمون تی مستقل برای مقایسه وضعیت موجود و مطلوب فرهنگ مدرسه در مؤلفه فرصت‌های آموزشی

شاخص مؤلفه	میانگین محاسبه شده	انحراف معیار	خطای معیار	تفاوت میانگین	T محاسبه شده	سطح معناداری
فرصت‌های آموزشی از دیدگاه دانش‌آموزان دختر	۲/۰	۰/۰۹۱	۰/۰۵	۱/۰	۳/۲۵	۰/۰۵
فرصت‌های آموزشی از دیدگاه دانش‌آموزان پسر	۱/۹	۰/۱۲۱	۰/۱۴۰	۱/۱	۴/۶۰	۰/۰۱

با توجه به نتایج جدول (۴) مقدار تی محاسبه شده ۳/۲۵ در مؤلفه فرصت‌های آموزشی در وضعیت موجود و مطلوب فرهنگ مدرسه از دیدگاه دانش‌آموزان دختر و سطح معناداری ۰/۰۵، با اطمینان ۹۵ درصد فرض صفر رد می‌شود. بین میانگین به دست آمده (۰/۲) و میانگین مورد انتظار (۳) تفاوت معناداری (۰/۱) نیز وجود دارد. بنابراین نتیجه گرفته می‌شود که بین وضعیت موجود و مطلوب فرهنگ مدرسه از دیدگاه دانش‌آموزان دختر در مؤلفه فرصت‌های آموزشی، تفاوت معناداری وجود دارد.

همچنین، با توجه به مقدار تی محاسبه شده ۴/۶۰ در مؤلفه فرصت‌های آموزشی در وضعیت موجود و مطلوب فرهنگ مدرسه از دیدگاه دانش‌آموزان پسر و سطح معناداری ۰/۰۱، با اطمینان ۹۹ درصد فرض صفر رد می‌شود. بین میانگین به دست آمده (۱/۹) و میانگین مورد انتظار (۳) تفاوت معناداری (۱/۱) نیز وجود دارد. بنابراین نتیجه گرفته می‌شود که بین وضعیت موجود و مطلوب فرهنگ مدرسه از دیدگاه دانش‌آموزان پسر در مؤلفه فرصت‌های آموزشی، تفاوت معناداری وجود دارد.

به طور کلی؛ همان‌طور که از داده‌های جدول مشخص است، فاصله وضعیت موجود با وضعیت مطلوب، به ترتیب در مؤلفه‌های انتظارات هنجاری، فرصت‌های آموزشی زیاد است. همچنین، فاصله وضعیت موجود با وضعیت مطلوب، به ترتیب در مؤلفه‌های روابط دانش‌آموزان، روابط دانش‌آموزان و معلمان در حد متوسط است. همچنین؛ فاصله وضعیت موجود با وضعیت مطلوب، به ترتیب در مؤلفه‌های انتظارات هنجاری، فرصت‌های آموزشی و روابط دانش‌آموزان زیاد است.

علاوه بر این، فاصله وضعیت موجود با وضعیت مطلوب، در مؤلفه روابط دانش‌آموزان و معلمان در حد متوسط است.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از انجام پژوهش حاضر بررسی وضعیت موجود و مطلوب فرهنگ سازمانی مدارس اثربخش دوره متوسطه شهرستان بندرعباس بود.

نتایج سوال اول و دوم پژوهش نشان داد که فاصله وضعیت موجود با وضعیت مطلوب، از دیدگاه دانش‌آموزان دختر به ترتیب در مؤلفه‌های روابط دانش‌آموزان با یکدیگر، روابط دانش‌آموزان و معلمان در حد متوسط است و فاصله وضعیت موجود با وضعیت مطلوب فرهنگ مدرسه از دیدگاه دانش‌آموزان پسر، به ترتیب در مؤلفه‌های روابط دانش‌آموزان با یکدیگر زیاد است و در مؤلفه روابط دانش‌آموزان و معلمان در حد متوسط است. مراجعه به مبانی نظری و پژوهشی نشان داد که یافته‌های سوال اول و دوم تحقیق با مبانی نظری و پیشینه‌های پژوهشی شیرنز (۲۰۱۸)، سودی و همکاران (۱۳۹۹)، دعوتی (۱۳۹۲) رابطه همسو دارد به طوری که نتایج پژوهش‌های آن‌ها نشان داد که رهبری آموزشی حرفه‌ای، مدیریت کلاس معلمان، جو آموزشی، مشارکت والدین، فرهنگ، معلمان اثربخش، ارتباط‌گیری، انطباق با محیط مدرسه، از جمله مهمترین شاخص‌های مطلوبیت مدارس اثر بخش است. در تبیین این یافته‌های این بخش از تحقیق، می‌توان گفت که برای یک نوجوان، انسجام اجتماعی از دو طریق می‌تواند ایجاد شود. اول همسالان (دانش‌آموزان و دوستان مدرسه و بیرون از مدرسه) و دوم دیگران مهم (پدر و مادر، معلمان و سایر افراد بزرگتر از خود نوجوان)؛ هرچه در محیط مدرسه رابطه دانش‌آموزان با یکدیگر و همچنین با معلمان، همراه با پذیرش، احترام، حمایت و اعتماد متقابل باشد، آن‌ها احساس از خودبیگانگی کمتری خواهند نمود. وقتی معلمان از دانش‌آموزان پذیرش متقابل، بی‌قید و شرط و بدون اعمال کنترل داشته باشند، آن‌ها برای انجام تکالیف خود احساس انگیزش درونی نموده و میزان بی‌انگیزگی و بیگانگی آنان از یادگیری کاهش می‌یابد. از طرف دیگر پذیرش متقابل و وجود احترام، باعث می‌شود دانش‌آموزان روابط دوستانه و صمیمانه‌ای با یکدیگر و با معلمان برقرار کنند که این امر منجر به بالا رفتن حس انسجام با دیگران می‌شود؛ که به نظر می‌رسد در این تحقیق، دانش‌آموزان دختر نسبت به پسرها، تمایل بیشتری به ایجاد روابط دوستانه با همکلاسی‌های خود داشته‌اند.

نتایج سوال سوم و چهارم پژوهش نشان داد که فاصله وضعیت موجود با وضعیت مطلوب فرهنگ مدرسه از دیدگاه دانش‌آموزان دختر و پسر، به ترتیب در مؤلفه‌های انتظارات هنجاری و فرصت‌های آموزشی زیاد است. مراجعه به مبانی نظری و پژوهشی نشان داد که یافته‌های سوال سوم و چهارم تحقیق با مبانی نظری و پیشینه‌های پژوهشی راغبی (۱۳۹۲)، بوزاسالن و کایا (۲۰۱۲)، تدلی (۲۰۱۵)، همسو می‌باشد. به طوری که نتایج پژوهش‌های آن‌ها نشان داد که فضای آموزشی با نشاط و پویا، فرصت‌های مشارکت، جو مثبت مدرسه، نظارت زیاد بر پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان، انتظارات سطح بالا، تأکید بر مسئولیت‌ها و حقوق دانش‌آموزان، تولید و تعریف یک فرهنگ مدرسه‌ای مثبت از جمله مهمترین مؤلفه‌های هنجاری و آموزشی اثر بخش در ایجاد وضعیت مطلوب فرهنگ مدرسه هستند. بنابراین بر این اساس؛ در زمینه فاصله وضعیت موجود با وضعیت مطلوب مؤلفه‌های انتظارات هنجاری، فرصت‌های آموزشی و ارتباط آن‌ها با فرهنگ سازمانی مدارس اثربخش دوره متوسطه شهرستان بندرعباس می‌توان گفت که اگر دانش‌آموز انتظار داشته باشد که فرصت‌ها و امکانات آموزشی به صورت برابری به او برسند، ولی در واقعیت این برابری وجود نداشته باشد، او احساس درماندگی نموده و دچار بی‌انگیزگی نسبت به درس و در نهایت از آن بیگانه خواهد شد. یکی از عوامل زمینه‌ساز کجروی و بی‌هنجاری در یک محیط این است که فرد به این باور برسد امکانات و فرصت‌ها به صورت عادلانه و مساوی تقسیم نشده‌اند. در این صورت فرد برای بدست آوردن این امکانات دست به اقدامات غیرقانونی می‌زند. در محیط مدرسه نیز وقتی امکانات و فرصت‌های آموزشی به صورت برابری به دانش‌آموزان اختصاص داده نشوند و آن‌ها احساس نوعی بی‌عدالتی و تبعیض در این باره کنند، انگیزش تحصیلی آنان کاهش پیدا کرده و این امر منجر به بیگانگی از تحصیل و ترک تحصیل و یا بروز رفتارهای خرابکارانه در مدرسه می‌شود. بنابراین لازم است توجه ویژه‌ای به این موضوع شود. همچنین، انتظارات هنجاری یا میزان رعایت قوانین در مدرسه با نیازهای فرهنگی دانش‌آموزان، نشان می‌دهد که هر چه قدر در مدرسه‌ای، میزان رعایت قوانین توسط دانش‌آموزان بالا باشد، آنان احساس خودمختاری، شایستگی و ارتباط بیشتری خواهند نمود. در مدرسی که از خودمختاری دانش‌آموزان حمایت می‌شود، ضرورت وجود و رعایت قوانین به صورت منطقی به دانش‌آموزان بیان می‌شود؛ این امر منجر می‌شود آن‌ها با قوانین آشنا شده و با احساس آزادی بیشتری، قوانین موجود در مدرسه را رعایت کنند. این احساس آزادی در رعایت

قوانین باعث افزایش خودمختاری می‌شود. همچنین وقتی وجود قوانین به صورت منطقی به دانش-آموزان گوشزد می‌شود، آنان احساس ارزشمندی بیشتری در محیط مدرسه می‌کنند و این امر بر احساس شایستگی آنان تاثیر می‌گذارد. احساس شایستگی و آزادی عمل در رعایت قوانین نیز موجب شکل‌گیری هیجان‌های مثبت نسبت به محیط مدرسه و تقویت فرهنگ مدرسه و افراد موجود در آن و برآورده شدن نیاز به ارتباط می‌شود.

با توجه به نتایج پژوهش و به منظور تکمیل و توسعه دستاوردهای علمی و عملی، پیشنهادات می‌گردد که کارگروه «تحلیل‌های فرهنگی مناطق مختلف کشور» در دفتر تألیف کتب درسی ابتدایی و متوسطه و آموزش عالی تشکیل گردد و همچنین مأموریت، چشم‌انداز و اهداف فرهنگ سازمانی مدارس اثربخش کشور و استانی به مدیران و معلمان مدارس حضوری و مجازی اطلاع‌رسانی گردد. بسترسازی و تأمین زیرساخت‌های لازم برای طراحی، تدوین، اجرا و ارزشیابی فرهنگ سازمانی مدارس اثربخش انجام پذیرد و بازنگری و اصلاح مداوم و مستمر برنامه‌های درسی و آموزش‌ها، بر اساس چگونگی رعایت ارزش‌ها و هنجارها برای هر مقطعی در برنامه سالانه آموزش و پرورش، رهبری اثربخش، توجه به چشم‌انداز بلند در مدرسه صورت گیرد.

منابع

- ایمانی، جواد. باقری، مهدی. قورچیان، نادرقلی. جعفری، پریش. (۱۳۹۶). **فصلنامه پژوهش‌های رهبری و مدیریت آموزشی**، ۴(۱۴): ۶۱-۲۵.
- ارومچی، دنیز، وحدت، رقیه. (۱۳۹۵). **شناسایی و ارائه الگوی مناسب برای مدرسه اثربخش**. مقالات کنگره بین‌المللی علوم انسانی مطالعات فرهنگی، تهران. مرکز توانمندسازی مهارت‌های فرهنگی و اجتماعی جامعه.
- ابراهیمیان جلودار، سیدروح اله. ابراهیمیان جلودار، سیدیا سر. ابراهیمیان جلودار، سید محمود. (۱۳۹۱). **بررسی دلایل و نشانه‌های شکست در بنگاه‌های کوچک و متوسط**، کنفرانس ملی کارآفرینی و مدیریت کسب و کارهای دانش بنیان، بابلسر.
- باقی نصرآبادی، علی. سلیمانی، مجید. (۱۳۹۲). نقش فرهنگ سازمانی در تعالی اخلاق حرفه‌ای در سازمان‌ها (مطالعه موردی سازمان‌های پژوهشی استان قم)، **مجله مدیریت فرهنگی**، ۷(۴): ۸۸-۱۰۲.
- پازکی، مونس. افضل‌خانی، مریم. (۱۳۹۵). بررسی رابطه فرهنگ سازمانی مدارس با گرایش معلمان به نوآوری‌های آموزشی، **فصلنامه رهبری و مدیریت آموزش**، ۳(۱۰): ۴۹-۲۹.

پورحیدر. رحیمه، سامری. مریم، حسنی. محمد، مرتضی نژاد. نیلوفر. (۱۳۹۸). روابط ساختاری اعتماد سازمانی، اخلاق حرفه‌ای و ساختار سازمانی با اثربخشی مدرسه با نقش میانجی ارزشیابی عملکرد معلمان، **نشریه علمی آموزش و ارزشیابی**، ۱۲(۴۷): ۹۳-۱۱۶.

دعوتی، سهیلا. (۱۳۹۲). **بررسی و مقایسه وضع موجود مدارس راهنمایی دولتی منطقه دو آموزش و پرورش شهر تهران بر اساس ویژگی‌های مدارس اثربخش**. پایان نامه کارشناسی ارشد، علوم تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز.

راغبی، مالک. (۱۳۹۰). **تعیین مؤلفه‌های مدرسه ابتدایی اثربخش و ارائه الگو مناسب برای مدرسه اثربخش**. پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشکده علوم انسانی و تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز.

حسنی، محمد. سامری، مریم. (۱۳۸۹). بررسی اثربخشی سازمانی مدارس متوسطه ناحیه یک شهر ارومیه با استفاده از مدل پارسونز، **فصلنامه مدیریت فرهنگ سازمانی**، (۲۱): ۲۲۳-۲۰۱.

سودی، حورا. ملکی آوارسین، صادق. طالبی، بهنام. (۱۳۹۹). تدوین الگویی برای مدرسه اثربخش در دوره اول متوسطه، **فصلنامه خانواده و پژوهش**، (۱): ۱۲۶-۱۰۱.

فرنیا، علی. حسن پور، محمد. پروین، مینا. (۱۳۹۰). بررسی رابطه بین فرهنگ سازمانی و مدیریت مشارکتی در دبیرستان‌های دخترانه شهر تبریز در سال تحصیلی ۸۸-۸۷، **نشریه علمی آموزش و ارزشیابی**، ۴(۱۶): ۳۳-۴۹. یزدخواستی، علی. رجائی پور، سعید. (۱۳۸۸). **فرهنگ سازمانی و مدیریت کیفیت فراگیر در آموزش عالی**. اصفهان: انتشارات کنکاش.

Aktaş, E., Çiçek, I., & Kıyak, M. (2011). The effect of organizational culture on organizational efficiency: The moderating role of organizational environment and CEO values. **Procedia-Social and Behavioral Sciences**, 24: 1560-1573.

Alessandro, A., Sath, D. (1997). The dimensions and measurement of school culture: Understanding school culture as the basis for school reform, **International Journal of Educational Research**, 27: 553-569.

Bozaslan, H. & Kaya, A. (2012). Sufficiency Levels of Primary Schools According to Effective School Criteria (Åžanlıurfa Province Sample). **Procedia - Social and Behavioral Sciences**, 46: 980-986.

Deal, T.E. & Peterson, L.D. (1999). **Shaping School culture**. Sanfrancisco: Jossey-bass publishers.

Du, D., Qi, Y., Yu, H., Yang, Y., Duan, K., Li, G., ... & Tian, Q. (2018). The unmanned aerial vehicle benchmark: Object detection and tracking. **In Proceedings of the European Conference on Computer Vision (ECCV)**. 1(10): 370-386

Elliot, A. J. (2015). Color and psychological functioning: a review of theoretical and empirical work. **Frontiers in psychology**, 6: 368.

Harris, C. M., & Piersol, A. G. (2002). Harris' shock and vibration handbook. **New York: McGraw-Hill**. 5: 1025-1083

- Lee, Elliot (2015). **Developing Teachers: Improving professional development for teachers**. Published by: the Sutton Trust.
- Leithwood, K., & Jantzi, D. (2006). Transformational school leadership for large-scale reform: Effects on students, teachers, and their classroom practices. **School effectiveness and school improvement**, 17(2): 201-227.
- MacNeil, A. J., Prater, D. L., & Busch, S. (2009). The effects of school culture and climate on student achievement. **International Journal of leadership in Education**, 12(1):73-84.
- Prasertcharoensuk, T., Somprach, K. L., & Ngang, T. K. (2015). Influence of teacher competency factors and students' life skills on learning achievement. **Procedia-Social and Behavioral Sciences**, 186: 566-572.
- Sheerens, J. (2000). Improving school effectiveness. **Fundamentals of Educational Planning**, 6: 5- 141.
- Smith, D. Tomlinson, S. (2013). **The school effect**. London: Institute of Public Policy Research.
- Teddlie, C (2015). **The international handbook of school effectiveness research**. London: Falmer Press.
- Thanomwan, P., Buncha, P. (2014). Relationship between organization culture and sufficiency school management. **Procedia-Social and Behavioral Sciences**, 116: 796-801.
- Wu, c.s (2011). Relationship between primary school management models and school effectiveness. **unpublished Doctoral Dissertation, national Chang-Chi university**, Taipei, Taiwan, R.O.C.

Examining the current situation and the optimal organizational culture of effective secondary schools in Bandar Abbas city

Fatemeh Mahmoudi Sardreh , Nader Shahamat , Ebadullah Ahmadi , Muslim Salehi

Abstract:

Our main goal of conducting the current research was to investigate the current and desirable organizational culture of effective secondary schools in Bandar Abbas city. This research is of applied type and it is among quantitative research of descriptive-survey type. The statistical population included all male and female students of effective secondary schools in Bandar Abbas city (3000 people). The statistical sample was selected using the stratified random sampling method and through Cochran's formula, 585 girls and boys in the first and second high school years were selected. In order to collect data, the "school culture" questionnaire was used by Alessandro and Sade (1997). The face and content validity of the questionnaire was approved by experts. The reliability of the questionnaire was obtained through Cronbach's alpha coefficient of 0.86. Descriptive statistics indicators and inferential statistics tests with SPSS25 software were used to describe and analyze the questionnaire data. The results indicated that the gap between the current situation and the ideal situation of school culture from the point of view of female students is large in the components of normative expectations and educational opportunities, respectively. Also, the distance between the current situation and the desired situation is moderate in the components of student relations, student and teacher relations, respectively. The distance between the current situation and the ideal situation of school culture from the point of view of male students is large in the components of normative expectations, educational opportunities and student relationships, respectively. Also, the distance between the current situation and the desired situation in the component of student-teacher relations is moderate.

Keywords: Organizational culture, effective schools, high school.